

застосування насильства [2, с. 8].

На думку М.І. Костіна, дії співучасників контрабанди, вчиненої у складі організованої групи, слід кваліфікувати за ч. 2 ст. 201 КК України, оскільки це більше відповідає суспільній небезпеці вчиненого [3, с. 80]. Разом із цим, науковець наголошував на необхідності передбачити як обтяжуючу обставину контрабанди, її вчинення організованою групою, оскільки цей злочин набуває форм організованої злочинної діяльності при переміщенні, зокрема, й культурних цінностей.

На практиці не виникає складнощів, зокрема, при кваліфікації контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, вчиненої членами організованої групи, оскільки така форма співучасті передбачена як особливо кваліфікуюча ознака у ч. 3 ст. 305 КК України.

Враховуючи зазначене, вважаємо, що обставиною, яка особливо обтяжує вчинення усіх видів контрабанди, доцільно визнати її вчинення організованою групою. Її слід розмістити в ч. 3 ст. 201 КК України. Це впливає з переліку тих обставин, які обтяжують вчинення контрабанди згідно з ч. 2 ст. 201. Для порівняння: вчинення контрабанди групою осіб та організованою групою мають зовсім різний ступінь суспільної небезпеки, і це обов'язково повинно вплинути на юридичну оцінку вчиненого та міру призначеного покарання [4, с. 113].

Отже, слід зауважити наступне:

на разі, кваліфікація контрабанди культурних цінностей, вчиненої організованою групою здійснюється за ч. 2 ст. 201 КК України;

у якості обставини, що особливо обтяжує вчинення усіх видів контрабанди, визначених у ч. 1 ст. 201 КК України, слід передбачити її вчинення організованою групою.

Список використаних джерел:

1. Сіленко В.В. Кримінальна відповідальність за контрабанду: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / В. В. Сіленко. – К., 2009. – 22 с.
2. Процюк О. В. Кримінальна відповідальність за контрабанду : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / О. В. Процюк. – К., 2006. – 19 с.
3. Костін М. І. Деякі особливості кваліфікації та розслідування контрабанди, вчиненої у формах співучасті / М. І. Костін // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2004. – № 9. – С. 76–83.
4. Міщенко М.О. Кримінально-правова охорона культурних цінностей в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Міщенко Марина Олексіївна. – Київ, 2013. – 223 с.

Профілактика злочинності в умовах євроінтеграції

Расцька Л.В., професор кафедри кримінально-правових дисциплін ННШП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Європейська інтеграція – це процес політичної, юридичної, економічної (а в деяких випадках – соціальної та культурної) інтеграції європейських держав, у тому числі й частково розташованих в Європі.

Побудова в Україні правової держави викликає необхідність вирішення цілої низки завдань, у тому числі проблеми розробки фундаментальних

теоретичних понять і підходів. Серед надзвичайно широкого комплексу питань, які знаходяться у цьому ряду, одне із провідних місць займає розробка теоретичних основ протидії злочинності.

Сучасний стан злочинності в Україні вимагає розробки й реалізації ефективної стратегії протидії їй як у цілому, так і її найнебезпечнішим проявам. Ця стратегія повинна формуватися не тільки на науково обґрунтованому прогнозі розвитку кримінальної ситуації, але й враховувати реальні перспективи організаційно-правового й ресурсного забезпечення. Насамперед її основу повинна становити науково обґрунтована політика держави по протидії злочинності.

Злочинність є поширеним явищем, яке пустило своє коріння в усі сфери функціонування держави, завдаючи величезної шкоди її розвитку. Тому подолання злочинності перетворюється у надзвичайно складну проблему, яка становить загрозу розвитку країни, стабільності і безпеці суспільства, сприяє підризу демократичних інститутів і цінностей [1].

У сучасному суспільстві існують дві перепони зростанню злочинності:

а) соціальний прогрес, тобто економічний, науково-технічний та духовний розвиток суспільства;

б) цілеспрямована протидія злочинності, яка традиційно зветься боротьбою зі злочинністю.

Протягом досить тривалого періоду історії нашої держави головною метою протидії злочинності визначалася як її викорінювання. При цьому інтерпретація поняття самої цієї ідеї, спочатку недосяжної в практичному плані внаслідок об'єктивних причин, призвело до деформації, а згодом до повної її дискредитації в суспільстві.

Загалом боротьба зі злочинністю складний і багатогранний процес, який вимагає значних фізичних, моральних, психологічних, матеріальних, фінансових та інших затрат. Ліквідація наслідків злочинів і правопорушень іноді тривалий і витратний процес. Тому, попередження злочинності повинно базуватися на створенні державних, регіональних, обласних, районних комплексних програм націлених на попередження злочинності та напрацюванні ефективних заходів щодо протидії злочинності, її попередженні, профілактиці правопорушень, викриттю організованих злочинних угруповань і припинення їх дій, підвищення ефективності боротьби з законспірованими злочинними угрупованнями, а також зі злочинними групами за кордоном, підвищення рівня ефективності діяльності органів правопорядку, нарощування спільних зусиль органів місцевої влади, громадськості та міліції у боротьбі зі злочинністю, вдосконалення методів профілактичного впливу на криміногенну обстановку у країні.

Особливу увагу необхідно приділяти профілактиці злочинності, яка є спеціальним видом діяльності уповноважених на це державних органів, громадських формувань і окремих осіб, спрямованій на здійснення системи певних заходів з виявлення та усунення причин і умов, що сприяють скоєнню злочинів та вплив на осіб, що схильні до протиправних дій [2].

Взагалі, профілактика злочинності - це своєрідний, найбільш гуманний спосіб боротьби зі злочинністю, засіб підтримання належного рівня правопорядку в суспільстві, забезпечення прав і законних інтересів громадян.

Профілактика злочинності, як і кожна дисципліна, ґрунтується на

певних принципах, панівних загальних положеннях, недотримання яких може потягнути за собою ряд негативних наслідків та звести нанівець проведenu в цьому напрямку роботу.

Профілактика злочинності – це нагальна справа структурних підрозділів усіх гілок влади, а також суспільства. Вона має базуватися на наукових принципах і вимогах, дотримання яких конче необхідно, інакше, як показує всесвітній досвід, лише дослідження цієї проблеми позитивних результатів не дає.

Одним із таких принципів є своєчасність – тобто, профілактична робота повинна бути здійснена своєчасно, щоб не дати злочинному наміру перерости в конкретні дії та протиправний акт.

Отже, узагальнюючи вітчизняний і зарубіжний кримінологічний досвід протидії злочинності, керівні принципи щодо її запобігання необхідно акцентувати увагу на наступному:

- профілактику злочинності слід розглядати як обов'язковий елемент соціальної політики держави. Засоби масової інформації й освітянська діяльність також мають вагоме значення для здійснення стратегій протидії злочинності;

- профілактика злочинності – не ізольована проблема, яка вирішується спрощено непослідовними методами; скоріше це широкі й складні напрямки діяльності, що потребують систематичних стратегій і диференційованих концепцій, які ураховують соціально-економічні, політичні й культурні умови суспільства, в якому вони здійснюються та ступінь розвитку суспільства з особливим акцентом на зміни, що відбуваються в ньому зараз і, можливо, відбудуться в майбутньому;

- державні програми з запобігання злочинності слід складати на підставі глобального, комплексного й скоординованого підходу, визначити короткострокові тобто невідкладні, середньострокові й довгострокові (систематичні) завдання. Це дасть можливість оцінювати результати виконання прийнятих рішень, послабити настання можливих негативних економічних і соціальних наслідків, зменшити можливості для вчинення злочинів.

Список використаних джерел:

1. Голіна В.В., Колодяжний М. Г. Конгреси ООН: перспективи використання їх рекомендацій у плануванні та здійсненні заходів запобігання злочинності в Україні // Проблеми законності: Акад. зб. наук. пр. / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. – Вип. 108. – С. 169 – 177.

2. Постанова Верховної Ради України «Про проект Закону України «Про профілактику злочинності» від 31.01.1996 р.

Про деякі концептуальні аспекти спеціально-кримінологічного запобігання злочинам, що вчиняються у місцях позбавлення волі України

Колб І.О., прокурор відділу нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян прокуратури Київської області, кандидат юридичних наук

Як свідчить практика, немаловажну роль у змісті спеціально-кримінологічного запобігання злочинам відіграє такий її напрямок, як відвернення злочинів. У юридичній літературі за відверненням злочинів